

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 lutego 2016 roku powód Konsorcjum (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wnoosiła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwoty 289401,71 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony łączyła umowa ubezpieczenia mienia od wszelkich ryzyk zawarta w dniu 14 października 2014 roku, potwierdzona polisą o nr (...). Przedmiotem ubezpieczenia były m.in wartości pieniężne, zaś suma ubezpieczenia wynosiła 500000 zł. W nocy z 30 na 31 maja 2015 roku w siedzibie powoda, w pomieszczeniu kasowym doszło do włamania, w wyniku którego dokonano kradzieży pieniędzy i bonów żywnościowych, sprawcy nie zostali wykryci.

Sprawcy dokonali kradzieży kwoty 331300 zł w gotówce oraz kwoty 6360,39 zł w bonach towarowych. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ubezpieczyciel wypłacił powodowi odszkodowanie w kwocie 48258,68 zł. Stanowisko ubezpieczyciel uzasadnił uznaniem, że sejf w którym przechowywane były pieniądze odpowiadał klasie S1, co oznacza, że maksymalnie mogła być w nim przechowywana kwota wypłacona ostatecznie powodowi.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazano, że pozwany kwestionuje zakres i wysokość szkody, uznając iż wypłacona kwota w całości zaspakaja roszczenia powoda wynikające z ubezpieczenia mienia. W sprawie znajdzie zastosowanie rozporządzenie Ministra MSW i A z dnia 7 września 2010 roku w sprawie wymagań jakim odpowiadać powinna ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, gdyż to rozporządzenie obowiązywało w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia i powstania szkody. Błędne powołanie się na rozporządzenie z 14 października 1998 roku należy skorygować zgodnie z art 65 k.c.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Strony zawarły umowę ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, obowiązująca w okresie od dnia 28 października 2014 roku do dnia 27 października 2015 roku.

Przedmiotem ubezpieczenia były: maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, mienie niskocenne, nakłady inwestycyjne, wartości pieniężne do kwoty 500000 zł, koszty zabezpieczenia mienia przed szkodą, koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, prewencyjna suma ubezpieczenia, koszty powołania rzeczoznawców. Wartości pieniężne ubezpieczone zostały od kradzieży z włamaniem, rabunku oraz w ransporcie do kwoty 500000 zł oraz kradzieży zwykłej do kwoty 10000 zł.

Dowód; polisa nr (...) wraz z O.W.U k. 31 – 45

W dniu 30 maja 2015 roku kasę obsługiwała I. Z., która po przywiezieniu gotówki ze sklepów i bonów towarowych, wystawiła dokumenty kasa przyjmie, część pieniędzy po policzeniu przygotowała jak do wysyłki do banku, pozostałą część w kopertach przeliczyła i schowała do sejfu, który zamknęła na klucz. Policzone środki dotyczyły powodowej spółki, a w kopertach znajdowały się pieniądze z firmy „u W.”, następnie klucz od sejfu schowała do szuflady biurka w drugim pomieszczeniu, drzwi do kasy zostały zamknięte.

Dowód: zeznania świadek I. Z. 01.08.34 z dnia 13 maja 2016 roku,

zeznania świadek J. K. 00.06.26 z dnia 9 listopada 2016 roku w sprawie V GC 41/16

W nocy z 30 na 31 maja 2015 roku doszło do włamania w zakładzie powoda i zaboru z wnętrza sejfu kwoty 331300 zł oraz bonów żywnościowych na kwotę 6360,39 zł na szkodę powoda oraz na szkodę Produkcji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w N. w kwocie 231782,32 zł.

Sprawcy dostali się na teren obiektu po pokonaniu betonowego ogrodzenia od strony tzw. Wzgórza św. P.. Następnie po drabinie dostali się na dach obiektu, gdzie dokonali włamania okna od strony stołówki zakładowej, i korytarzem udali się do pomieszczenia z kasą, gdzie po uprzednim wyłamaniu drzwi z zawiasów dostali się do jego wnętrza, gdzie dokonali wyłamania drzwi szafy drewnianej w której znajdował się sejf metalowy, przykręcony do podłoża. Po uprzednim oderwaniu sejfu z podłoża przenieśli go do sąsiedniego pomieszczenia damskiej szatni, po uprzednim wyłamaniu drzwi z zawiasów, a następnie po przecięciu tylnej ściany metalowego sejfu, najprawdopodobniej przy użyciu szliferki kątowej, dostali się do wnętrza sejfu, skąd skradli znajdujące się z utargu pieniądze.

Dowód: postanowienie o umorzeniu śledztwa k. 46 – 50

Portier mający wówczas dyżur świadek K. G. nie zauważył niczego podejrzanego, o zdarzeniu dowiedział się od zmiennika świadka M. P. (1).

Świadek M. Ś. po przyjeździe do pracy i wejściu do szatni zauważyła, bałagan, rozlaną wodę, popiół. Na podłodze między papierami leżał bilon w woreczkach i jeden bon o wartości 10 zł. Pani A. N. zawiadomiła policję.

Dowód: zeznania świadka M. Ś. 00.42.35 z dnia 13 maja 2016 roku,

zeznania świadka K. G. 01.21.26 z dnia 13 maja 2016 roku,

zeznania świadka M. P. (2) 00.14.32 z dnia 19 lipca 2016 roku,

zeznania świadka M. R. 00.07.49 z dnia 19 lipca 2016 roku,

zeznania W. G. 00.14.04 z dnia 28 grudnia 2016 roku

Decyzją z dnia 3 grudnia 2015 roku pozwany ubezpieczyciel przyznał odszkodowanie w kwocie 48258,68 zł, uznając iż w wyniku włamania sprawcy skradli na szkodę powoda kwotę 331300 zł i 6360,39 zł w bonach towarowych.

Dowód: decyzja o przyznaniu odszkodowania k. 51 – 52

Raport końcowy likwidacji szkody k. 53 – 77

Potwierdzenie przelewu k. 78

Postępowanie w sprawie kradzieży z włamaniem zostało umorzone, postanowieniem z dnia 11 września 2015 roku.

Dowód: postanowienie o umorzeniu śledztwa k. 46 50

Powyższy stan faktyczny sąd oparł na podstawie dokumentów prywatnych i urzędowych, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka A. Z., kasjera w powodowej spółce, która wprawdzie w dniach poprzedzających nie była obecna w pracy, lecz świadek opisała zasady i sposób przechowywania pieniędzy w powodowej spółce.

Zeznania świadka M. Ś. zasługują na uwzględnienie, świadek zatrudniona jest u powoda w charakterze sprzątaczk i jako pierwsza weszła na szatnię po zdarzeniu, zauważyła panujący bałagan, rozlaną wodę, nadpalone papiery oraz popiół, co wzbudziło jej podejrzenie, zawiadomiła kierowniczkę, która wezwała policję. Świadek z racji powierzonych jej obowiązków nie ma wiedzy co do sposobów zabezpieczeń kasy u powoda.

Szczegółowe zeznania w zakresie zabezpieczeń środków pieniężnych złożyła świadek K. S., pełniąca w powodowej spółce funkcję głównej księgowej oraz świadek I. Z., kasjerka, która w sobotę przyjmowała utarg ze sklepów. Zeznania świadków są zbieżne z zeznaniami świadka J. K., która przesłuchana została w sprawie VGC 41/16 tutejszego sądu, na rozprawie zaś nie stawiała się, z uwagi na zły stan zdrowia, na zgodny wniosek stron sąd przeprowadził dowód z zeznań świadka złożonych w sprawie VGC 41/16.

Zeznania świadka K. G., pracownika portierni wskazują, iż świadek z racji powierzonych mu obowiązków, nie ma dostępu do kasy, nie zna zasad zabezpieczenia środków pieniężnych, przed 20.00 zrobił obchód wewnątrz budynku i nic podejrzanego nie zauważył, a kamery niczego nie pokazały. Zeznania świadka są zbieżne z zeznaniami świadka M. R., która pracowała feralnego dnia od godziny 6.00 do 18.00. zeznania świadka potwierdzają, iż portier widzi korytarz przed wejściem do kasy. Potwierdza to również świadek M. P. (1), który pracuje jako portier i do pracy przyszedł po zdarzeniu rano, a o zdarzeniu dowiedział się od policjantów.

Ochrona obiektu nie wchodzi do poszczególnych pomieszczeń, monitorując całodobowo obiekt za pomocą kamer telewizji przemysłowej.

Sąd podzielił opinię biegłego A. M., który wyjaśnił prawidłowość zastosowanych u powoda zabezpieczeń, w zakresie przechowywania środków pieniężnych.

Sąd dał wiarę zeznaniom prezesa zarządu powodowej spółki, które pozostają zbieżne z zeznaniami świadków i ustaleniami policji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia wysokości odszkodowania należnego powodowej spółce z racji wiążącej ją z pozwaną umowy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, obowiązującej w okresie od dnia 28 października 2014 roku do dnia 27 października 2015 roku, a więc w okresie powstania szkody.

Bezsporne jest, że w nocy z 30 maja na 31 maja 2015 roku doszło do kradzieży z włamaniem, sprawcy dostali się do pomieszczenia kasowego przez dach budynku, po pokonaniu ogrodzenia.

Pozwany ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i decyzją z dnia 3 grudnia 2015 roku przyznał odszkodowanie w kwocie 48258,68 zł, ustalając w postępowaniu likwidacyjnym, że na szkodę powódki sprawcy skradli kwotę 331300 zł i 6360,39 zł w bonach. K. 51-52.

Wyliczeń dokonanych w trakcie likwidacji szkody, w toku procesu ubezpieczyciel nie kwestionował.

Spór zaś sprowadza się do ustalenia czy sejf znajdujący się u powoda spełniał wymogi odpowiadającej klasie S2, albowiem ubezpieczyciel uznał, że sejf odpowiada pojemnikowi bezpiecznemu obniżając wartość maksymalnego limitu przechowywanych w urządzeniu wartości pieniężnych do 0,1 jednostki obliczeniowej. W ocenie sądu w sprawie konieczne było wyliczenie maksymalnego limitu wartości pieniężnych i przyjęcie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne z dnia 14 października 1998 r.

W tym zakresie należy odnieść się do zapisów § 13 pkt. 7 ogólnych Warunków (...) mienia od wszelkich ryzyk, które w pkt. a i b odsyła do wymogów technicznych określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki z dnia 14 października 1998 roku, a które stanowią warunki umowy ubezpieczenia od wszelkich ryzyk.

Wprawdzie w dniu zaistnienia szkody i zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązywało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona

wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U nr 166, poz. 1128), tym niemniej wskazać należy, że wolą ubezpieczyciela, który jest autorem OWU, było odesłanie w zakresie warunków przechowywania wartości pieniężnych określonych w powołanym w OWU rozporządzeniu z dnia 14 października 1998 roku. Zauważyć należy, że zmiana rozporządzenia regulującego warunki przechowywania i transportu środków pieniężnych, nastąpiła 4 lata przed zawarciem umowy ubezpieczenia i nie sposób zgodzić się z pozwanym, że jego wolą było stosowanie aktualnie obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia, skoro mimo zmian do chwili sporu z powodem, nie powoływał się na zmianę warunków przechowywania środków pieniężnych, chociażby poprzez zawiadomienie o tym ubezpieczonego. Wskazane w § 7 rozporządzenie powołane jest wprost, a z redakcji przepisów nie wynika aby zastosowanie znajdować miały aktualnie obowiązujące przepisy regulujące warunki przechowywania wartości pieniężnych.

Pozwany powołał się na treść art. 65 § 2 k.c.

Pełna i wszechstronna wykładnia umowy nie może pomijać treści zwerbalizowanej na piśmie. Wyartykułowane w ten sposób sformułowania i pojęcia, a także sama systematyka i struktura aktu umowy, stanowią istotne elementy wyjaśniające wolę stron, pozwalają ją poznać i ocenić. Wykładnia umowy nie może niewątpliwie prowadzić do stwierdzeń w sposób oczywisty sprzecznych z jej zapisaną treścią.

Zwłaszcza, że strony zawierały umowę ubezpieczenia mienia od wszelkich ryzyk, gdzie to ubezpieczyciel jednostronnie określał warunki przechowywania mienia, i nie sposób podzielić stanowiska pozwanego, iż pomiędzy wolą wyrażoną w ogólnych warunkach ubezpieczeń przekazaną powodowi a rzeczywistą wolą ubezpieczyciela zachodziła różnica co do warunków jakim powinny odpowiadać przechowywane środki pieniężne.

W ocenie sądu zarzut ten pojawił się na użytek procesu i stanowiska pozwanego w decyzji ustalającej odpowiedzialność ubezpieczyciela i wysokość szkody.

Przywołane w § 4 ust. 1 pkt. 1 wskazanego w OWU rozporządzenia warunki zabezpieczenia wartości pieniężnych stanowią, że do przechowywania wartości pieniężnych stosuje się pomieszczenia i urządzenia odpowiedniej klasy odporności na włamanie, zgodnie z ust. 3 § 4 pomieszczenia i urządzenia, ich podział ze względu na klasę odporności oraz limit przechowywanych wartości pieniężnych określa załącznik nr 2.

W niniejszej sprawie, sejf w którym przechowywane były wartości pieniężne, który został uszkodzony działaniami sprawców poprzez wycięcie tylnej ściany, nie został zachowany. Powód zutylizował go na przełomie 2015/2016 roku.

Zatem w kwestii ustalenia warunków w jakich powód przechowywał środki pieniężne i bony, sąd posłużył się opinią biegłego A. M., który zapoznał się z obiektem powoda i posiłkował się zdjęciami sporządzonymi w toku czynności dochodzeniowych.

Według opinii biegłego sejf – szafę można zakwalifikować do klasy S1, lecz nie można wykluczyć, że spełniała wymogi wyższej klasy odporności S2, co oznacza, że wycięcia otworu nie można było dokonać w terminie krótszym niż 1 minuta.

Odwołując się do warunków powołanego w OWU rozporządzenia biegły wskazał, że obiekt powoda nie należy do obiektów podlegających obowiązkowej ochronie, dlatego też można uznać, że może przechowywać bez żadnych zabezpieczeń technicznych wartości pieniężne do 0,2 jednostki obliczeniowej, natomiast przy zastosowaniu zabezpieczeń technicznych tych budynków i pomieszczeń, może przechowywać wartości pieniężne bez ograniczeń.

Biegły wskazał, że sejf w momencie szkody nie spełniał określonych przepisami kryteriów użytkowania, nie był konserwowany. Wdacie powstania szkody był prawidłowo zamontowany, o czym świadczą widniejące w otworach kołki montażowe. Przegrody budowlane, otwory okienne i okna były w należyтым stanie technicznym, zastosowane fabryczne zamknięcia i okucia uniemożliwiały ich wyważenie i otwarcie bez użycia dodatkowych, mechanicznych narzędzi. Pomieszczenie kasy było dobrze usytuowane w budynku, w strefie ograniczonego ruchu osobowego,

nie ma okien zewnętrznych, do pomieszczenia kasowego prowadziły drzwi wewnętrzne wyposażone w zamek. W obiekcie funkcjonował system C. – telewizji przemysłowej obsługiwany przez pracowników dozoru, składający się z 12 kamer, rejestratora. Sygnał jest przesyłany do pomieszczenia portierni i całodobowo nadzorowany przez pracowników dozoru, funkcjonuje system kontroli ruchu osobowego, system gospodarki kluczami. Na zmianach nocnych zwiększono obsadę pracowników dozoru.

Wyliczona przez biegłego w opinii kwota 243240 zł, dotyczy wyliczenia dokonanego w oparciu o aktualnie obowiązujące rozporządzenie Ministra MSW i A, przy założeniu, że sejf spełniał wymogi klasy S1. Przy wyższej klasie, biegły uznał, iż zarówno przy zastosowaniu warunków poprzednio obowiązującego rozporządzenia z 1998 roku jak i obecnie obowiązującego rozporządzenia z 2010 roku ilość przechowywanych środków pieniężnych mogła być nieograniczona.

Jak wynika z ustnej opinii uzupełniającej biegłego, z konsultacji biegłego z Instytutem (...) wynika, że urządzenie to – sejf, może spełniać wyższą klasę odporności, nie można wykluczyć, że jest to S 2. O wyższej klasie sejfu świadczy długie działanie sprawców.

Wobec braku sejfu, rozważania w zakresie jego klasy oparte są, co wielokrotnie potwierdzał biegły na hipotetycznych założeniach, wynikających z czasu działania sprawców i rozmiaru wyrządzonych przez nich szkód, grubości blachy i rozmiarów wyciętego otworu w sejfie. Klasa S1 oznacza czas do 1minuty, klasa S2 czas powyżej 1 minuty dostępu do sejfu.

Niewątpliwie pozwany zawarł umowę ubezpieczenia od wszelkich ryzyk nie tylko nie ustalając warunków jakie powód posiada w kwestii przechowywania wartości pieniężnych, bez oceny analizy stopnia ryzyka, na co słusznie zwrócił uwagę biegły. Pozwany sam był błędnie przekonany o aktualnym stanie prawnym i wymogach jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, o czym świadczy odsyłanie w zakresie wymogów do nieobowiązującego od 4 lat rozporządzenia w O.W.U, tym samym ponosi on odpowiedzialność z tytułu kradzieży z włamaniem wartości pieniężnych powoda, w wysokości dochodzonej pozwem.

Nie można bowiem uznać, iż wbrew postanowieniom O.W.U do umowy ubezpieczenia od wszelkich ryzyk, że wobec ubezpieczonego należy stosować wyższe wymogi z aktualnie obowiązującego rozporządzenia, skoro wolą stron umowy było aby powód jako ubezpieczony spełniał wymogi określone wskazanym w O.W.U rozporządzeniu.

Wobec zajścia zdarzenia za które pozwany jako ubezpieczyciel na mocy umowy przejął na siebie odpowiedzialność, winien zwrócić powodowi równowartość utraconych wartości pieniężnych w kwocie bezspornej, ustalonej w decyzji ubezpieczyciela.

Zatem na podstawie art. 822 k.c, art. 481 § 1 k.c orzeczono jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

W zakresie cofnięcia żądania zasądzenia odsetek od dochodzonej pozwem kwoty od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 15 lutego 2016 roku, sąd na podstawie art. 203 § 1 k.p.c w zw. z art. 355 § 1 k.p.c postępowanie w sprawie umorzył.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28888 zł, na którą składają się koszty opłaty sądowej od pozwu w kwocie 14471 zł, koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14400 zł.